Cena numeru 10 groszy.

# GŁOS LUBAWSKI

POLSKO-KATOLICKA GAZETA BEZPARTYJNA NA POWIAT LUBAWSKI I OKOLICE

Wychodzi trzy razy tygodniowo: we wtorek, czwartek i sobotę.

**Przedpłata:** miesięczna wynosi 80 groszy z doręczeniem 1 złoty. kwartalna wynosi 2,40 zł. z doręczeniem 3,00 zł.

W wypadkach nieprzewidzianych spowodowanych siłą wyższą (przeszkód w zakładzie, złożenia pracy i t.p.) abonent nie ma prawa żądania niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

**Ogłoszenia:** za ogłoszenie od wiersza 1 mm. na str. 6-łam. 15 gr. na str. 2-łam. 50 gr., ogłoszenia drobne słowo 20 gr.
Za ogłoszenia redakcja nie odpowiada.
Telefon Nr. 59. Konto czekowe P. K. O. Nr. 145266.
Czcionkami drukarni B. Miłoszewskiego w Nowemmieście n. Drw.

**Rok II. | Nowemiasto n. Drwęcą, sobota dnia 15. czerwca 1935 r. | Nr. 70**

## Rolnictwo a dochód społeczny.

Od jednego z czołowych publicystów gospodarczych otrzymaliśmy poniższy artykuł, omawiający problem zwiększenia dochodów rolnictwa.

Jesteśmy w chwili obecnej świadkami procesu stabilizacji w życiu gospodarczem naszego kraju. Proces kurczenia się produkcji, wzrastania bezrobocia, spadku cen uległ zahamowaniu. Zaznaczają się nawet pewne — wprawdzie nieśmiałe objawy — świadczące o możliwości zwrócenia się naszej gospodarki w kierunku ważniejszej poprawy.

Niestety, te objawy wznoszenia się fali konjunkturalnej nie są powszechne. Nie występują w obrębie tej najważniejszej gałęzi naszej wytwórczości, jaką jest rolnictwo. Tutaj wskaźniki, obrazujące r o z w ó j konjunktury, stwierdzają nieprzerwane pogłębianie się depresji. Likwidacja przerostów i wybujałości posuwa się znacznie wolniej.

W jakikolwiek sposób obliczalibyśmy dochód społeczny w Polsce, to zawsze otrzymamy ten smutny wynik, że udział w nim rolnictwa jest znacznie mniejszy, niż połowa, chociaż ludność rolnicza wyobraża zgórą 2/3 ogółu ludności w Polsce.

Jaka jest przyczyna tak nikłego udziału rolnictwa w ogólnym dochodzie społecznym?

Niewątpliwie kryzys, ale nietylko kryzys. Już przed kryzysem wytworzyły się warunki, które uniemożliwiły rolnictwu taką wysokość dochodu społecznego, któraby odpowiadała jego roli i znaczeniu w gospodarstwie narodowem. zjawisko to zostało wywołane przez cały zespół czynników, które składają się na t. zw. kryzys strukturalny rolnictwa.

Otóż ten strukturalny charakter kryzysu sprawia, że nie należy spodziewać się, aby w ramach automatycznego rozwoju procesów wyrównawczych mogła w rolnictwie nastąpić poprawa analogiczna do tej, jaką obserwujemy na innych odcinkach życia gospodarczego. Dlatego nakazem chwili obecnej jest przyśpieszenie — jeżeli nie sztuczne spowodowanie — tych procesów i przystosowanie w ten sposób rolnictwa do warunków nowej rzeczywistości gospodarczej. Zadaniu temu może tylko sprostać świadoma polityka przychylania szali rozdziału dochodu społecznego na rzecz rolnictwa.

Jak wiadomo pewne kroki w tym kierunku zostały już zrobione. Mianowicie, wprowadzone ustawy oddłużeniowe, przeprowadzone pewne zmiany w ustawach podatkowych i w sposobie pobierania podatków (zbiorowe upomnienia), obniżone ceny niektórych artykułów monopolowych.

Ale dotychczasowe rezultaty akcji oddłużeniowej nie ziściły pokładanych w niej nadziei. Złożyły się one na zahamowanie procesów likwidacyjnych w rolnictwie i wytworzenie warunków, uniemożliwiających wegetację nadmiernie obciążonych długami — a przez to niezdolnych do normalnej egzystencji — większych przedsiębiorstw rolnych.

W dalszym ciągu jednak na życiu gospodarczem ciążą brzemieniem nieznośnem skutki obniżenia się dochodu społecznego rolnictwa. Następuje coraz większe ograniczenie się spożycia towarów przemysłowych, coraz większa d ą ż n o ś ć do samowystarczalności wewnątrz gospodarstw rolnych, a więc cofanie się życia gospodarczego ku minionym fazom rozwoju ekonomicznego. Gospodarstwa rolne, pracujące ze stratami, zjadają powoli kapitały, zmniejszając w ten sposób majątek społeczny.

W tych warunkach sprawa podniesienia dochodu społecznego rolnictwa przestaje być sprawą tylko ludności rolniczej. Spadek jego dalszy grozi niebezpieczeństwem dla całego społeczeństwa, gdyż byt społeczeństwa polskiego, jako całości, jest związany z przyszłością gospodarczą 2/3 ludności, jaką stanowi grupa rolnicza w Polsce.

Wszelkie powody skłaniają do przypuszczenia, że konsekwentna polityka przechylania szali dochodu społecznego na rzecz rolnictwa drogą może nawet dalszej redukcji ciążącego na nim zadłużenia, a także może zmniejszania innych obciążeń finansowych przyczyniłaby się w walnej mierze do przezwyciężenia kryzysu rolnego. Pamiętajmy, że Polska — chociaż jest eksporterem zboża — nie posiada go w nadmiarze. Przy normalnej konsumcji i przy stosowaniu dotychczasowych środków polityki interwencjonistycznej, ceny rolnicze dałyby się bez trudności wydźwignąć na poziom, zapewniający opłacalność produkcji rolnej.

I dopiero wówczas rolnictwo mogłoby odegrać tę rolę gospodarczą, jaka mu z racji jego stanowiska w strukturze ekonomicznej naszego kraju winna przypaść w udziale: rolę rynku, umożliwiającego przemysłowi pełną realizację jego produkcji, rolę źródła stałego napływu wpływów skarbowych, umożliwiających Państwu s t w o r z e n i e p o z i o m ż y c i a, odpowiadający jego wielkości.

## Coraz większe naprężenie pomiędzy Anglją a Włochami.

LONDYN 12. 6. Naprężenie, jakie powstało pomiędzy Włochami a W. Brytanją z racji sprawy Abisynji, staje się coraz bardziej istotne. przemówienia Mussoliniego przyczyniły się do pogłębienia rozdźwięku pomiędzy obu krajami. W dniu dzisiejszym dwa wpływowe dzienniki angielskie odbijające poglądy brytyjskiego Foreign Office, występują z artykułami nieszczędzącemi słów ostrej krytyki w stosunku do Mussoliniego.

„Daily Telegraph" podkreśla, że Włochy nie mogą same przesądzać swoich interesów abisyńskich, albowiem, według umowy z roku 1906, zawartej między W. Brytanją, Francją i Włochami zobowiązały się one do konsulacji z z temi dwoma rządami we wszystkich sprawach, dotyczących Abisynji. Włochy popełniłyby, zdaniem dziennika, najwyższy błąd, o ile wyobrażają sobie, że mogą lekceważyć opinję publiczną i z o b o w i ą z a n i a, złożone przez Mussoliniego.

W związku z powyższą sytuacją podkreślić należy, również, że Holandja odrzuciła prośbę konsula włoskiego w Batawji o pozwolenie rekrutowania kilku tysięcy tubylców z Indyj holenderskich dla budowy dróg we włoskiej części Somali. Podobnie Egipt odmówił Włochom pozwolenia rekrutowania tubylców na roboty w Erytrei. Nie ulega wątpliwości, że decyzje te powzięte zostały pod wpływem stanowiska, jakie w sprawie zatargu włosko-abisyńskiego zajmuje rząd brytyjski.

### W. Brytanja gromadzi wojska nad granicą Abysynji.

RZYM. 11. 6. Według wiadomości, otrzymanych z Aleksandrji przez „Giornale d,Italja" wielki dziennik arabski „Ahram" twierdzi, że władze wojskowe Wielkiej Brytanji w Egipcie w przeciwieństwie do zapewnień Londynu, zaprzeczającym zbrojeniom na granicy angielsko-abysyńskiej w Afryce, oczekują na przybycie transportu z wojskiem w liczbie 100,000 ludzi które mają być gotowe na wszelki wypadek na granicy Sudanu.

### Kongres Niemców w Królewcu.

KROLEWIEC. Kongres Niemców z zagranicy, który odbył się w Zielone Swięta w Królewcu stał pod znakiem pangermanizmu, przyczem szczególna u w a g a była zwrócona na Kłajpedę.

Zwołanie zjazdu do Królewca miało na celu unaocznić młodzieży hitlerowskiej, która poraz pierwszy przybyła do Królewca, rozdarcie Rzeszy przez t. zw. Korytarz i oddzielenie Prus Wschodnich od Niemiec.

Głównym motywem przemówień była należność wszystkich Niemców, pozostających poza granicami do Trzeciej Rzeszy.

### Japonja tworzy imperjum azjatyckie
### Bierność mocarstw wobec ekspansji japońskiej

PARYZ, Zaostrzenie konfliktu japońsko-chińskiego jest przedmiotem żywych komentarzy prasy francuskiej. Większość dzienników zarzuca Lidze Narodów, że nie umiała w odpowiedniej chwili wystąpić z należytą energją i zlikwidować konflikt obu państw w zarodku. „Le Temps" stwierdza, że zarówno Stany Zjednoczone, jak i Wielka Brytanja są bardzo zaniepokojone rozwojem wypadków na Dalekim Wschodzie.

W kołach angielskich sądzą, że japońska partja wojskowa osiągnęła stanowczą przewagę i że hasłem jej polityki jest „Azja dla Azjatów". Hasło to w interpelacji japońskiej oznacza „Azja dla Japończyków".

Nie ulega wątpliwości, że w najbliższym czasie cesarz Mandżurji, Kong-Te, zostanie osadzony na tronie cesarskim w Pekinie. Japończycy w ten sposób przez zajęcie Pekinu i Tien-Tsinu, staną się panami całych północnych Chin. Dziennik przypuszcza, że wielkie mocarstwa nie zareagują na wypadki inaczej, jak na fakt dokonany w Mandżurji.

### Dziennikarze łotewscy przylecieli do Warszawy

WARSZAWA, 11. 6. We wtorek przybyła do Warszawy samolotem z Rygi wycieczka dziennikarzy łotewskich z szefem wydziału prasowego łotewskiego MSZ p. Skrebertem w osobach wiceprezesa związku dziennikarzy łotewskich red. Wilde, red. Kalminsa, red. Nonaca.

### Ks. Walji za porozumieniem z Niemcami.

LONDYN. Książe Walji wygłosił na dorocznem zebraniu brytyjskiego związku b. żołnierzy frontowych "British Legion" mowę, w której wyraźnie wskazał na konieczność niemiecko-angielskiego porozumienia.

Angielski następca tronu oświadczył m. inn.: „Kiedy niedawno rozmawiałem z prezydentem „Legjonu Brytyjskiego" poruszył on sprawę, która także i mnie nasuwała się, a mianowicie, by przedstawiciele brytyjskiego związku żołnierzy frontowych odwiedzili Niemcy. Jestem zdania, że żadna korporacja, albo organizacja, nie jest bardziej powołana do tego, by wyciągnąć do Niemiec dłoń przyjaźni, jak b. żołnierze frontowi, którzy w wojnie światowej walczyli przeciw Niemcom, a obecnie o tem wszystkiem. zapomieli".

To oświadczenie księcia Walji, który zwracał się do b. żołnierzy frontowych słowami: „Moi starzy towarzysze!", przyjęto długotrwałemi oklaskami.

### Likwidacja jaczejek komunistycznych w stolicy.

WARSZAWA, 11. 6. Dziś władze bezpieczeństwa zlikwidowały najterenie stolicy szereg komitetów dzielnicowych Komunistycznej Partji Polski.

Aresztowano ośmioro wybitnych komunistów przy których znaleziono wiele materjału kompromitującego.

### W drodze z Gdyni do Poznania
### Krwawa katastrofa autobusowa.

**Kcynia, 11, 6.** Na szosie Kcynia — Wągrówiec autobus Poznańskiej Kolei Elektrycznej wiożący wycieczkę urzędników, wracającą z Gdyni do Poznania, wskutek fatalnego stanu drogi uległ katastrofie — pękła oś. Skutkiem tego autobus wpadł na drzewo i rozbił się.

Z pośród 28 pasażerów, 3 osoby są ciężko ranne, kilka lżej.

# Opozycja krytykuje ordynację wyborczą
## Dyskusja w komisji konstytucyjnej Sejmu.

WARSZAWA, Sejmowa komisja konstytucyjna przystąpiła na dzisiejszem posiedzeniu do dyskusji nad wygłoszonemi wczoraj referetami w sprawie ordynacji wyborczej do Sejmu i Senatu.

Pierwszy w dyskusji zabrał głos przedstawiciel Klubu Narod. poseł Winiarski, ktory w bardzo obszernem przemówieniu poddał krytyce projekt BBWR. Mówca twierdził że obecny projekt ustawy wyborczej oddala parlament od społeczeństwa przez stworzenie licznego pośrednictwa organizacyj. Zaprzągnięcie samorządu terytorjalnego do akcji wyborczej uważa mówca za akcję wybitnie polityczną. Dalej poseł Winiarski ubolewa, że projekt BBWR. zmierza do odebrania mandatów partjom politycznym, które jego zdaniem są miernikiem prądów, kursujących w społeczeństwie. W końcu poseł Winiarski wypowiedział się przeciwko projektowi, zgłoszonemu przez Klub BBWR.

Następny mówca poseł Rataj wypowiedział się w imieniu klubu Stron. Lud. również przeciwko projektowi BBWR. i oświadczył, że klub jego będzie głosować za tem, aby za substrat dyskusji szczegółowej przyjęto projekt zgłoszony przez PPR i poparty przez klub Stron. Lud. Poseł Rataj, uważa, że zmniejszenie ilości posłów projektowane przez BBWR. jest proporcjonalnie mniejsze niż senatorów, dzięki czemu zwichnięta zostanie proporcja w stosunku między Sejmem i Senatem. Mówca ostro krytykuje system zgłaszania kandydatów. Omawiając sprawę protestów wyborczych, poseł Rataj proponuje wprowadzenie przepisu, że protesty muszą być załatwione w pewnym określonym terminie, a poseł którego protest nie zostałby załatwiony w tym terminie, musiałby złożyć mandat.

Jeżeli chodzi o Senat, to klub Ludowy stoi na stanowisku, ażeby prawo głosowania do Senatu mieli wszyscy powyżej lat 30 i dodatkowy głos, ażeby otrzymali ci, którzy mogliby się wykazać zasługami na polu nauki, sztuki i kultury.

Poseł Czapiński (PPS) zarzuca, że ordynacja wyborcza projektowana przez klub BBWR jest rzekomo niezgodna z Konstytucją. Przyszły Sejm w myśl tej ordynacji będzie się składać z ludzi, reprezentujących klasy posiadające, natomiast klasy robotnicze są przez projekt BBWR upośledzone.

Po przerwie obrad komisji konstytucyjnej w dalszym ciągu dyskusji ogólnej przemawiał poseł Tempka (Chrz. Demokr.) twierdząc, że projekt BBWR nie jest skoordynowany z nową Konstytucją. Klub Chrześc. Demokr. głosować będzie za projektem PPS gdyby ten upadł, to mówca zapowiada wniesienie szeregu poprawek do projektu BBWR.

Poseł Rymar ponowił myśl zaproszenia na komisję ekspertów oraz zapowiedział dodatkowe zgłoszenie wniosków.

Poseł Czarnecki (Klub Ludowy) opowiada się za tem, ażeby za podstawę dalszych obrad wziąć projekt socjalistyczny.

Następny mówca poseł Komarnicki (Kl. Narod.) wyraził pogląd, że wybujały parlamentaryzm nie jest zjawiskiem zdrowem.

Poseł Komarnicki zgłasza wniosek o powołanie rzeczoznawców, którzyby mogli wypowiedzieć się, czy rozszerzony projekt ordynacji jest zgodny z przepisami Konstytucji.

Poseł Stroński (Kl. Nar.) w długim wywodzie stara się udowodnić, że projekt B.B.W.R. odbiega od postanowień Konstytucji,

Poseł Malinowski i poseł Smoła (Kl. Lud.) zarzucają, że proponowana przez B. B. W. R. ordynacja daje prawa tylko uprzywilejowanym, ogół zaś społeczeństwa odsuwa od wpływów na sprawy Państwa.

Ks. poseł Szydelski (Kl. Chrz. Społ). zwraca uwagę, że w dyskusji nad projektem padają uwagi zbyt jaskrawe, bowiem nie wydaje się mówcy, aby tendencją projektu było odsuwanie ludu od wpływu na bieg spraw państwowych. Projekt BBWR uważa ks. Szydelski za pewnego rodzaju kompromis między wyborami bezpośredniemi i pośredniemi. Ujemne strony projektu podkreślono w dyskusji nazbyt jednostronnie. Mówca wypowiada pogląd, że należałoby wprowadzić do projektu szereg poprawek. Liczba posłów winna być może większa. Należałoby także uwzględnić przedstawicielstwo chrześcijańskiego ruchu kulturalnego i pracowniczego.

Poseł Bittner (w imieniu klubu Chrześc. Lud.) wypowiedział się przeciwko projektowi BBWR.

Poseł Rottenstreich (Kl. Zyd.) uskarża się, że projekt BBWR nie respektuje praw żydowskich w Polsce i dlatego jest dla Klubu żydowskiego nie do przyjęcia.

Na tem dyskusję przerwano. Dalszy ciąg obrad odbędzie się w dniu jutrzejszym.

### Litwa niszczy materjalnie ludność polską.

KOWNO. Kowieński „Dzień Polski", omawiając sytuację gospodarczą ludności polskiej w Litwie, pisze, że ludność polska w ciągu 15 lat niepodległości Litwy spauperyzowała się i przeciętny dochód Polaka w Litwie.

Ziemiaństwo polskie na skutek upaństwowienia lasów i parcelacji i częściowo sprzedaży, względnie konfiskaty majątków i emigracji utraciło 800—900.000 ha. Jest to suma wprost olbrzymia w skali litewskiej i dostateczna, by z gruntu zmienić strukturę polskiego społeczeństwa rolniczego.

### Gospodarstwo i handel.
### Samochody polskiej produkcji.

Huta Królewska i Laura w Katowicach przystępuje do produkcji pełnych podwozi dla samochodów ciężarowych i autobusów. Produkcja ta przewidziana jest w ten sposób, że ramy, tylne mosty, oś przednia i zespoły kierownicy wykonywane będą w hutach „Królewskiej" i „Laury", silniki zaś i wykończenie całych wozów wykonane będzie przez Państwowe Zakłady Inżynieryjne w Warszawie.

W ostatnich latach pomocniczy przemysł samochodowy w Polsce poczynił znaczne postępy, umożliwiając prawie, że całkowite uniezależnienie się jedynej w Polsce fabryki samochodów P. Z. I. od zbędnego przywozu surowców i półfabrykatów z zagranicy.

### Delegat z Min. Przemysłu i Handlu na wizytacji warsztatów rzemieślniczych na Pomorzu.

TORUN. W ubiegłym tygodniu podczas swojego pobytu na Pomorzu p. K. Sokołowski, naczelnik wydziału administracji przemysłowej i rzemieślniczej w Ministerstwie Przemysłu i Handlu przeprowadził dłuższą konferencję z radcą wojewódzkim p. K. Barcikowskim oraz przedstawicielami rzemiosła pomorskiego. Prezes Izby Rzemieślniczej p. Jakubowski zebrał grono obecnych radców Izby, aby omówić z p. naczelnikiem najaktualniejsze zagadnienia spraw rzemieślniczych na Pomorzu. Po kilkugodzinnej konferencji zebrani zwiedzili niektóre warsztaty rzemieślnicze m. in. blacharski p. Glińskiego stolarski p. Konkolewskiego, rytowniczy p. Rauscha, ślusarski p. Winiarskiego. Z braku czasu opuszczono wizytację warsztatu piekarskiego i kowalsko-kołodziejskiego. W czasie wizytacji p. naczelnik z wielkiem zainteresowaniem i znajomością rzeczy śledził przebieg pracy, stawiając w rozmowie z właścicielami i pracownikami różnego rodzaju fachowe pytania. W szczególności interesował się formą nabywania surowca, zamówieniami i rynkiem zbytu, stanem zatrudnienia, warunkami pracy, sprawą nielegalnej konkurencji, wychowaniem uczni i szkolnictwem dokształcającem. Po ukończeniu przeglądu warsztatów rzemieślniczych prezes Izby Rzemieślniczej p. Jakubowski w imieniu rzemiosła pomorskiego zaprosił p. naczelnika Sokołowskiego na Swięto Rzemiosła, które odbędzie się w Toruniu **dnia 23 czerwca** br. które zapowiada się nadzwyczaj uroczyście.

### 34 miljony zwrotów wpłat na pożyczkę Inwestycyjną.

Chociaż w sobotę, dn. 15 b. m., upływa termin zgłoszeń subskrybentów, uprawnionych do otrzymania zwrotu wpłat na Pożyczkę Inwestycyjną, dotychczas deklaracje o anulowaniu subskrypcji wpłynęły w minimalnej ilości, na sumę kilku miljonów złotych.

W tym stanie rzeczy zajdzie potrzeba zwrotu wpłat poważniejszym kategorjom subskrybentów. W myśl zapowiedzi ministra skarbu, zwroty uskutecznione będą instytucjom finansowym, które biorą udział w akcji inwestycyjnej.

Ogólna cyfra, podlegająca zwrotowi, wynosi bez uwzględnienia kosztów emisji, około 34.500.000 złotych.

Według przewidywań, koszty emisji Pożyczki Inwestycyjnej nie przekroczą 2 miljonów złotych.

### 20 miljonów wyniósł deficyt w maju

Z tymczasowego zamknięcia rachunków skarbowych za maj. br. okazuje się, że dochody skarbu państwa wynosiły 161,9 miljonów zł., wydatki 182,8 milj., a zatem deficyt wynosi 20,9 miljonów. Odpowiada to rocznej sumie 250 miljonów, a zatem o 100 miljonów więcej, niż przewidziano w budżecie.

Wydatki tegoroczne w maju były o 10,6 miljonów większe niż przed rokiem, gdy wyniosły 172,2 milj., ale deficyt tegoroczny w maju jest o 4,6 milj. mniejszy niż przed rokiem wskutek wzrostu dochodów, które w r. z. wyniosły bez wpływów z Pożyczki Narodowej 146,7 milj., a zatem są obecnie o 15,2 milj, większe,

Wzrost ten rozkłada się na poszczególne kategorje dochodów jak następuje (w miljonach zł., w nawiasach cyfry za maj 1934): daniny publiczne 84,6 (80,3) t. j. o 4,3 więcej, monopol 47,8 (41,6) t. j. o 6,2 więcej dochody inne administracyjne i z przedsiębiorstw) 29,5 24,8) t. j. o 4,7 więcej.

W szczególności dał monopol tytoniowy zwiększenie dochodów o 4 miljony, spirytusowy o 2, podatki bezpośrednie o 2,2, pośrednie o 0,6. opłaty stemplowe o 0,2, dodatki nadzwyczajne do podatków o 0,2; dochód z ceł pozostał na poziomie zeszłorocznym (7,0).

### Upały w Poznaniu przyczyną katastrofy kolejowej.

POZNAN, 11. 6. Upał w Poznaniu doszedł dziś do dawno nienotowanej wysokości. W południe termometr wskazywał w słońcu 41 st., a o godz. 16 w cieniu jeszcze 23,5 stopni.

W związku z tym upałem doszło we wtorek popołudniu do katastrofy kolejowej obok Starołęki pod Poznaniem, na szczęście bez poważnych następstw. Mianowicie rozgrzane gorącem szyny rozluźniły się w spojeniach, wskutek czego przechodzący tamtędy pociąg Poznań — Ostrów, mający również wagony do Krakowa i Krynicy, wykoleił się. Kilka wagonów wyskoczyło z szyn i potoczyło się po progach.

Na szczęście pociąg posuwał się wolno i dzięki temu nikt z pasażerów ani ze służby kolejowej nie odniósł szwanku.

# Dziesiąty Marzec.

POWIEŚĆ.

72 (Ciąg dalszy).

Stawiłem sobie teraz pytanie: Czy Scarlett zamordował lorda Fultona, czy kto inny? Na to nie mogłem sobie tak łatwo odpowiedzieć. Miss Oakes jednak była pewną, że ojciec jej był mordercą — dlatego wzbraniała się tak stanowczo przyjęcia zapisanych jej przez Rogera pieniędzy.

W połowie lutego przybyłem tu, aby zbadać wszystko na miejscu. Wiedziałem, że przed 10 marcem nic się nie stanie, dlatego zużyłem ten czas na wyszukanie rodzaju morderstwa, nie zostawiającego żadnego po sobie śladu.

I powód morderstwa chciałem znaleźć.

Najważniejszym punktem oparcia był dla mnie fakt, że sir Karol zajmował się dużo elektrotechniką, miał nawet w domu wszelkie baterje elektryczne.

Potem opowiadał mi Seton o ranach na rękach zmarłego Rogera Fultona, któremu sir Karol dnia tego radził, aby wieczór przepędził u niego i przyszedł drogą przez puste pole wiodącą. Równocześnie zwrócił mu uwagę na to, aby odhaczył drut kolczasty nad bramą.

Nazajutrz znaleziono trupa lorda Rogera z rękami poranionemi kolczastym drutem.

Przypominasz sobie Alfredzie, owe otwory w słupach, przez które drut był przeciągniety — tak, że nie można go było odhaczyć w żaden sposób?

Tego samego dnia jeszcze znalazłem powód, dla którego sir Karol usuwał jednego dziedzica Cranby-Croft po drugim. Wiedziałeś może wówczas wychodzącego ze studni. — Po drugiej stronie Cranby-Croft posiadał sir Karol także pole a na nim drugą studnię. Podpadło mi to. Wiedziałem, że dochody z Cranby Croft nie są zbyt wysokie — nie mógł ich więc sir Karol tak bardzo pragnąć i i stać się dla nich mordercą! Ale przyszło mi na myśl, że w siemi znajdują się może skarby jakie!

Dla tego wszedłem w ową studnię i znalazłem w niej rzeczywiście nieomylne znaki węgla kamiennego. Pokłady te znajdują się pod całem polem, należącem do Cranby-Croft. Bo i w studni, leżącej po drugiej stronie pola, znalazłem węgiel.

To bogactwo w ziemi, te miljony, o których nikt nie wiedział, były powodem zbrodni sir Karola!

Parten nowe zapalił cygaro i zaczął dalej opowiadać:

Przypominasz sobie, Alfredzie, jak pewnego dnia oglądałem stojący zegar w przedsionku. Uczyniłem to dla tego, aby się dowiedzieć nazwiska zegarmistrza z Hitchenswell, a nie chciałem wprost o to pytać. Seton wymienił mi nazwisko i dodał, że zegarmistrz ten jest zręczny, że dostarcza i sporządza zegary w całej okolicy i u sir Karola także.

— Ale w jakim związku stoi zegar z morderstwem? — przerwałem zaciekawiony.

Zaraz ci to wytłumaczę. Zdawało mi się, że sir Karol umyślnie zataił godzinę, o której podobno padł strzał — podał ją o wiele za wcześnie. Pomiędzy rozmową jego z służącą, a chwilą, w której zawołał na służącego, nie było czasu, aby iść do kaplicy obejrzeć trupa i wrócić do domu.

C. d. n.

## Spęd bekonów.

**Nowemiasto.** Spęd bekonów odbędzie się w poniedziałek dnia 17. VI. br. o godz. 5.3o, według następującej kolejności:

godz. 5.3o Zajączkowo
„ 6.oo Lekarty
„ 6.15 Nowemiasto
„ 6.3o Kamionka
„ 6.45 Rakowice
„ 7.oo Mikołajki
„ 7.15 Sampława
„ 7.45 Kurzętnik i Krzemieniewo
„ 8.oo Marzęcice
„ 8.3o Tylice
„ 9.oo Niem. Brzozie
„ 9.15 Wielkie Bałówki
„ 9.45 Mroczno i Kacze Bagno
„ 1o.oo Małe Bałówki i Bagno
„ 1o.15 Nowy Dwór.

Uprzedzam, że będą przyjęte świnie zgłoszone u swoich prezesów Kół we właściwym czasie t. j. na lo dni przed spędem. Dostęp do wagi ściśle według wyznaczonej kolejności.

(—) R. Furmańczyk, instr. P. I. R.

# Kronika.

**Nowemiasto**, dnia 14. czerwca 1935 r.

Piątek † S. dz. Bazylego Wielk.
Sobota Wita Modesta
Niedziela Trójcy św., Aliny.
Słońca: wschód o godz. 3.15 zachód o godz. 19.57

## Przetarg publiczny na dzierżawę restauracyj kolejowych.

**Toruń.** Dyrekcja Okręgowa Kolei Państw. w Toruniu ogłasza przetarg publiczny na dzierżawę: restauracyj kolej. na stacjach: Kowalewo Pom., Skarszewy z terminem objęcia 1. VII. 35. Skórcz z terminem objęcia 1. IX. 35, bufetów kolejowych na stacjach Lubawa i Miasteczko z terminem objęcia 1. VII. 35. oraz fryzjerni kolej. na stacji Starogard z terminem objęcia 1. VIII. 35. Osoby ubiegające się o dzierżawę mogą wnieść oferty do dnia 25 czerwca br., zaś w sprawie fryzjerni kolej. na stacji Starogard i restauracji kolej. na stacji Skórcz — do dnia 2o. VII. 35 r.

## Komornicy nie mają prawa egzekwować długów rolniczych rozłożonych z mocy prawa.

Rozporządzenie z października roku ubiegłego rozłożyło wszelkie długi prywatne rolników na 28 rat półrocznych i to z mocy samego prawa bez żadnych wniosków.

Pomimo jednakże tego do Pomorskiego Towarzystwa Rolniczego napływają stale zażalenia rolników, iż komornicy z polecenia wierzycieli wszczynają egzekucje u rolników, twierdząc, że nie wiedzą czy dany dług jest rolniczy i czy dłużnik, aczkolwiek mieszkający na wsi, jest rolnikiem. Aczkolwiek egzekucje takie nie dochodzą do skutku, gdyż rolnik udaje się pod opiekę urzędów rozjemczych, to jednak powstają wysokie koszty, które spadają na rolnika.

Wobec tego Pomorskie Towarzystwo Rolnicze przypomina członkom Kółek Rolniczych okólnik Ministerstwa Sprawiedliwości z 7 lutego 1935 r. wyjaśniający sposób postępowanin komorników wobec nowego ustawodawstwa oddłużeniowego. Stosownie do tego okólnika komornik winien z urzędu zbadać czy dłużnik zamieszkały na wsi jest rolnikiem, czy dług powstał przed 1 lipca 1932 r. O ile stwierdzenie to będzie pozytywne to komornik winien odmówić wykonania czynności egzekucyjnych i wydać postanowienie niedopuszczalności egzekucji. Jeżeli natomiast okoliczności te nie dadzą się stwierdzić, wówczas komornik winien z urzędu wezwać wierzyciela do przedłożenia odpowiednich dokumentów, lub przedstawienia orzeczenia Urzędu Rozjemczego, ustalającego te okoliczności.

W wypadku, gdyby komornik nie stosował się do ponoszenia przezeń wszelkich kosztów.

Bliższych szczegółów w tej sprawie udzielają członkom Kółek Rolniczych instruktorzy Towarzystw Rolniczych Powiatowych.

## Znormalizowane pieczęcie gminne kosztować będą po 24 zł.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zarządziło, iż nowoutworzone gminy wiejskie na obszarze województw południowych i zachodnich zaopatrzyć się muszą w pieczęcie urzędodowe nowego typu. Pieczęcie mają być zamówione za pośrednictwem urzędów wojewódzkich w mennicy państwowej, która pobierać będzie 24 zł. za sztukę.

Równocześnie M. S. W. ustaliło jednolity dla całego obszaru państwa typ pieczęci dla sołtysów w kształcie prostokąta, Pieczęcie dla sołtysów zamawiać mają wydziały powiatowe na rachunek gromad w firmach prywatnych. Wydziały powiatowe prowadzić też mają ewidencję pieczęci będących w posiadaniu sołtysów.

## Odezwa!

Z nakazu władz sokolich zostały wszelkie uroczystości sokole na czas trwania żałoby po śp. Marszałku Polski Józefie Piłsudskim odwołąne. Dlatego też wyznaczony pierwotnie na 15 i 16 czerwca 1935 r. termin uroczystości obchodu 40 lecie gniazda Chełmno na Pomorzu, uległ odroczeniu.

Zlot Jubileuszowy Sokolstwa w Chełmnie odbędzie się **nieodwołalnie w dniu 10 i 11 sierpnia 1935 r.**

Wszystkie gniazda na uroczystość obchodu 40-lecia gniazda Jubilata Chełmno zapraszamy tą drogą jak najserdeczniej. Szczegółowy program uroczystości zapodamy jeszcze osobno w prasie. Informacyj udziela drh. Tadeusz Odrowski Chełmno, dworcowa 6,

Zarząd Tow. Gim. Sokół w Chełmnie.

(—) Głowacki sekretarz (—) Odrowski prezes

## *Pierwszym komunikantom.*

Omszałe dzwony z wieży kościoła,
Ślą zew radosny, bo Jezus woła
Dziś Was do Siebie, Dziateczki małe;
Chce Wam otworzyć dziś niebo całe.

Oddać Wam siebie, siebie samego,
Wy Go przyjmiecie do serca swego,
Tego Jezusa Pana nad Pany
On chce pozostać na zawsze z Wami.

Ozdóbcie pięknie serca mieszkanie,
A Jezus zawsze w niem pozostanie.
Niech już nie będzie Więźniem miłości!
Niechaj się w sercach Waszych rozgości

Złóżcie w ofierze serduszka Swoje —
Jezus Wam zleje łask swoich zdroje...
A dzień dzisiejszy, dzień dla Was błogi,
Niech Wam na zawsze, zostanie drogi! Z. P.

## Ostatni czas na zgłoszenie.

Egzamin sprawdzający w 3 Klasowej Koedukacyjnej Szkole Handlowej (gimnazjum kupieckie) w Brodnicy nad Drwęcą – Wiejska 4 odbędzie się w dniu 17 czerwca br. o godz. 10-tej rano. Nowowstępujacy do kl. I-ej przy zapisie winni złożyć metrykę urodzenia, świadectwo z ukończenia 7-miu (lub 6-ciu) klas szkoły powszechnej oraz świadectwo szczepienia ospy. Opłata za egzamin sprawdzający wynosi zł lo—. Czesne zł 2o—, dla niezamożnych w II półroczu — ulgi.

# Z miasta i powiatu.

## „Młoda Wieś" rozwija się.

W związku z złączeniem się wszystkich organizacji młodzieżowych związanych z rolnictwem i utworzeniem nowego związku ogólnego, organizuje się na terenie całej Polski organizacje dla młodzieży rolniczej pod nazwą „Młoda Wieś" Organizacja ta ma na celu zorganizowanie w jej szeregach wszystkiej młodzieży rolniczej celem przygotowania jej do pracy społecznej w starszym wieku do objęcia kierowniczych stanowisk na wsi. Przyszły prezes organizacji, sołtys i wójt rekrutować się będą z organizacji „Młodej Wsi". Ponieważ ruch ten zatacza coraz szersze kręgi i na terenie Pomorza i obejmuje liczne zastępy młodzieży, wobec tego czas już pomyśleć o organizowaniu „Młodej Wsi" w naszem powiecie. Ostatnio prasa nam przyniosła rewelacyjne wiadomości o ruchu młodzieży rolniczej. W powiecie tczewskim odbył się niedawno imponujący zjazd członków „Młodej Wsi". Ostatnio zjazd w Toruniu zgromadził około 3oo osób tej organizacji z jednego powiatu toruńskiego. Kółka placówek „Młodej Wsi" założono już w powiecie działdowskim, a i w innych powiatach jedna wspólna organizacja młodzieży tworzy się.

Apelujemy zatem do młodzieży rolniczej niezorganizowanej w żadnem zrzeszeniu o tworzenie dalszych kół „Młodej Wsi".

Organizacja ta jest zupełnie bezpartyjna i oparta jest na zasadach religji katolickiej.

Potępiona dotąd przez nikogo nie była, gdyż polityki nie uprawia. A więc młodzi do pracy.

## Program Zjazdu Pow. Straży Pożarnych w Nowemmieście w dniu 30. czerwca b. r.

O godz. 6.oo rano — pobudka
„ 6.3o zbiórka wszystkich uczestników Zjazdu
„ 7.oo rozpoczęcie zawodów w grupie 4-ej i 2-ej
„ 1o.3o raport i odmarsz do kościoła
„ 11.45 nabożeństwo
„ 12.oo zbiórka
„ 13-15 przerwa obiadowa
„ 15-17 dalszy ciąg zawodów
„ 17.3o ćwiczenia alarmowe straży miejskich
„ 18.oo zakończenie
„ 21.oo zabawa na sali Hotelu Centralnego.

W związku z tem Zarząd Oddziału Powiatowego zarządza odprawę naczelników rejonowych i naczelników straży miejskich, celem omówienia zawodów jak i wyznaczenia komendanta Zjazdu, na dzień 16. b.m. godz. 13.3o na sali Sejmiku Powiatowego.

## Z Dyrekcji Gimnazjum.

### Zakończenie roku szkolnego.

**Nowemiasto.** Dnia 15. b. m. w sobotę nastąpi w tut. Gimnazjum zakończenie roku szkolnego. Na uroczystą mszę św. która odbędzie się o godz. 9-tej oraz na uroczyste zakończenie roku szkolnego w auli gimnazjum najuprzejmiej zaprasza się przedstawicieli władz i urzędów, rodziców, przyjaciół i sympatyków.

## Turniej składkowy na cele Związku Strzeleckiego w Lubawie.

Wezwany przez p. Dr. J. Dziadka składam na ręce skarbnika lubawskiego odziału Zw. Strzeleckiego p. R. Grabowskiego kwotę 11 zł (jedenaście złotych) wzywając ze swej strony do turnieju p. sędziego Nitkę w Lubawie.

Alfred Biernacki.

## Obciążona łódź wywróciła się na jeziorze

**Radomno.** W drugie święto Zielonych Świąt w godzinach popołudniowych przybyło sześciu gości z Lubawy do Radomna. Chcąc zażyć świeżego powietrza, udali się łodzią na wyspę. Po krótkiem tam pobycie wracali razem łodzią do wsi. W odległości około loo mtr. od wyspy łódź z powodu przeciążenia wywróciła się, i wszyscy sześcioro (trzy kobiety i trzej mężczyźni) wpadli do wody.

Dzięki umiejętności pływania dwóch uczestników i zachowania zimnej krwi, całe towarzystwo trzymając się kurczowo łodzi utrzymywało się na powierzchni.

Na szczęście na wyspie znajdowało się więcej osób, które widząc iż pływającym grozi niebezpieczeństwo drugą łodzią przyspieszyły na pomoc. Wszystkie osoby zdołano szczęśliwie wydobyć z wody i wysadzić na lądzie.

## Ze zebrania Kółka Rolniczego.

**Łąkorz** Zebranie Kółka Rolniczego odbyło się w dniu 1 czerwca przy udziale 20 członków. Zebranie zagaił prezes ks. radca Dunajski. Po sprawdzeniu obecności członków i odczytaniu ostatniego sprawozdania ks. prezes zarządził uczczenie pamięci śp. Marszałka Piłsudskiego przez powstanie z miejsc. Po odczytaniu komunikatów nastąpił odczyt o palikowaniu bydła. W wolnych wnioskach omówiono kwestję ochronnego szczepienia świń, Do ochronnego szczepienia świń zgoszono 100 szt. trzody chlewnej.



W dalszym ciągu dokonano podpisania kart zgłoszeniowych w liczbie 15, i o brakującą resztę zwrócono się do TRP.

Następne zebrania uchwalono odbywać w pierwszą niedzielę miesiąca o godz, 16-tej.

Po wyczerpaniu porządku obrad zebranie zamknięto.

# Z dalszych stron.

## 3-metrowy jesiotr.

**Grudziądz.** Rybacy grudziądzcy wyłowili z Wisły trzymetrowego jesiotra wagi 15o kilo. Wyłowienie tego niebywałego w naszych wodach okazu wywołało wielką sensację wśród miejscowych rybakow.

## Pod pozorem kupna gospodarstw dokonywał kradzieży.

**Starogard.** W Starym Cisie przed kilku dniami przybył do rolnika Głomskiego Józefa nieznany osobnik, który legitymując się książeczką wojskową na nazwisko Miniarski Roman, oświadczył, że pochodzi z Białośliwia (powiat Wyrzysk) i zamierza kupić jego gospodarstwo rolne. Na zapytanie Głomskiego, czy ma pieniędze, Miniarski odpowiedział, że pieniędze otrzyma od swego wujka, zamieszkałego w Starogardzie, poczem zaproponował, by go przenocowano i że na drugi dzień dopiero będzie można zawrzeć kontrakt kupna. Głomski, noszący się z zamiarem sprzedania swego gospodarstwa, zgodził się na propozycję owego osobnika i przenocował go u siebie do dnia 3 bm. Tegoż dnia o godz. 5 osobnik ów oświadczył, że idzie na dworzec kolejowy w Zblewie i tam będzie oczekiwać małżonków Głomskich, z którymi pojedzie do Starogardu do swego wuja. Po oddaleinu się osobnika, żona Głomskiego stwierdziła brak obrączek ślubnych wart. 70 zł., które wymieniony skradł z szafy. Przeprowadzone dochodzenia nie doprowadziły narazie do ujęcia owego osobnika, ustalono natomiast, że osobnik ten dnia 29 ub. mies. był również u rolnika Kończala w Zabnie, gdzie podając się za Tkacza pod protekstem kupienia gospodarstwa rolnego w sposób jak wyżej opisany, skradł Kończale rower i zbiegł.

## Dziecko w ukropie.

**Gniew,** Zona niej. Frankowskiego postawiła garnek wrzącej wody na ziemię. Gdy zajmowała się przygotowaniem kolacji, nadbiegł 2-letni synek i wpadł do garnka wrzącej wody. Dziecko doznało tak ciężkich poparzeń, że dnia następnego zmarło w ciężkich boleściach.

## Zwyżkowa tendencja zbóż.

Pomimo tendencji zniżkowej na światowych rynkach zbożowych, a zwłaszcza na rynku amerykańskim, wywołanej gwałtownem likwidowaniem zapasów, częściowem niepowodzeniem konferencji pszenicznej w Londynie i dobremi horoskopami zbiorów, wystąpiła w ostatnim czasie na krajowych rynkach zbożowych tendencja zwyżkowa. Jest to wyraźnym objawem zmniejszenia zapasów w okresie daleko już posuniętego przednówka.

Wyrazem tej zwyżki jest przedewszystkiem stale wzrastająca cena żyta, która przekroczyła poziom cen z r. ub. Cena żyta na rynkach wschodnich w Polsce jest nieco wyższa od cen na rynkach centralnych i zachodnich.

Pszenica natomiast nie wykazuje wybitniejszej zwyżki cen, jakkolwiek ceny na rynkach wschodnich są znacznie wyższe od cen na rynkach centralnych i zachodnich.

Ceny jęczmienia utrzymują się na wysokim poziomie z wyjątkiem Warszawy, gdzie ostatnio wystąpiła lekko tendencja zniżkowa.

Również wybitnie zwyżkowo kształtuje się tendencja na rynkach owsa, którego ceny przekroczyły poziom z. r. ub.

## Skrzynka porad.

**Panu N. Cz. z R.**

W odpowiedzi na pismo Pana donosi się, że z powodu niedokładnego przedstawienia sprawy, nie jesteśmy w stanie Panu dać konkretnego wyjaśnienia. O ile Pan gospodarstwa jeszcze nie zapisał, to może Pan zięcia usunąć za zwrotem wniesionej sumy wraz z przynależnem oprocentowaniem. Za prace w gospodarstwie ma zięć prawo żądać odszkodowania. Pan za utrzymanie konia i krowy jak również za mieszkanie, o ile Pan sam konia i krowy nie użytkował w swoim gospodarstwie. W powyższej sprawie radzimy najlepiej zwrócić się do Powiatowego Biura do Spraw Finansowo Rolnych w Nowemmieście Starostwo pokój Nr. 5.

## 17 komunistów przed sądem w Toruniu.

Onegdaj rozpoczął się przed Sądem Okręgowym w Toruniu wielki proces komunistyczny przeciwko 17 osobom, oskarżonym o zakładanie na terenie powiatów toruńskiego i chełmińskiego jaczejek komunistycznych. Wśród oskarżonych wywrotowców znajduje się instruktor Komunistycznej Partji Polskiej J. Jarząbkowski. Na rozprawie, która będzie trwać 5 dni, przesłuchanych będzie około 40 świadków.

Przewodniczący p. wiceprezes Sądu Okręgowego Krupka przy udziale sędziów: Dorsza i Czamańskiego, oskarża prok. Walecki.

Głównych oskarżonych bronią z urzędu adw. pp. Martin i Paskiewicz.

## Tragedja na Wiśle.

**Smierć młodego kajakowca pod Tarnobrzegiem**

**Kraków, 11. 6.** Przed kilku dniami uciekli z domu 10-letni Zdzisław i 14-letni Stanisław Żukowie.

Jak się okazało pojechali oni kajakami w dół Wisły. Gdy dopłynęli do Tarnobrzegu, wiry rzeczne wywróciły kajak. Młodszy Zdzisław utonął, starszy Stanisław uratował się, wyciągnął zwłoki brata, poczem zawiadomił o tragedji rodziców.

## Z figlów w otchłań śmierci.

BYDGOSZCZ. Tragiczny wypadek zdarzył się 11 b.m. w Trzcienicy pod Wyrzyskiem. Drogą opodal Trzcienicy jechał ciężarowy samochód browarów bydgoskich w pobliżu bawiła się grupa chłopców. W pewnym momencie 10-letni W. Kujewa potrącił 8-letniego Zygmunta Kolatę, chcąc go nastraszyć. Chłopiec cofnął się gwałtownie i wpadł pod samochód, ponosząc śmierć na miejscu. Przestraszony wypadkiem Kujawa uciekł i wskoczył do Noteci, gdzie również znalazł śmierć. Po kilku godzinach wydobyto zwłoki nieszczęśliwego chłopca

## Pożar torfowisk w Gdyni trwał przeszło 26 godzin.

GDYNIA. W pierwszym dniu Zielonych Swiąt rano powstał wskutek nieustalonych przyczyn, pożar torfowisk, graniczących z kanałem przemysłowym w pobliżu strefy wolnocłowej. Pożar wskutek wiatru objął znaczną przestrzeń.

Dzięki energicznej akcji ratunkowej portowej straży ogniowej, ogień udało się umiejscowić, dopiero około południa w drugim dniu Zielonych Swiąt.

## Budowa kolei Toruń — Sierpc rozpoczęta.

Z Torunia donosi: We wtorek rano przybył do Torunia min. komunikacji Butkiewicz wraz z wicemin. Piasekim, celem wzięcia udziału w poświęceniu rozpoczęcia prac budowy nowej linji kolejowej Toruń — Sierpc.

Po przywitaniu na dworcu przez przedstawicieli miejscowych władz, zebrani udali się na miejsce rozpoczęcia prac, gdzie ks. prob. Klin dokonał aktu poświęcenia rozpoczynających się robót. P. inż. Butkiewicz pierwszy zagłębił łopatę w ziemi, rozpoczynając budowę nowej linji.

Linja ta, ogólnej długości 79 km., zostanie oddana do użytku w połowie roku przyszłego.

## Po roku przedawnienie podatku wojskowego.

Ministerstwo spraw wewnętrznych rozstrzygnęło spór, dotyczący sprawy przedawnienia wymiaru podatku wojskowego.

Jeden z płatników tego podatku, któremu wymierzono w 1934 r. zasadniczy podatek wojskowy za lata 1930, 1931 i 1932 wniosł odwołanie, podając w motywach, że wymiar tego podatku za poprzednie lata jest niesłuszny, gdyż, ulega przedawnieniu w ciągu roku, następującego po tym roku, w którym ma być dokonany.

Ministerstwo spraw wewnętrznych przyznało rację płatnikowi i rozstrzygnęło spór na jego korzyść.

## Bunt więźniów w Chojnicach.

W więzieniu karno-śledczym w Chojnicach wybuchł bunt więźniów.

Grupa więźniów, przetransportowana z więż. w Toruniu, umieszczona w dwóch celach, zbuntowała się, barykadując wejścia. Więźniowie nie chcieli przyjmować na znak protestu pokarmów.

Wezwana policja po półtoragodzinnej akcji zaprowadziła porządek. Prokurator wdrożył dochodzenia w tej sprawie.

## Postrzelenie przemytnika.

**Szczodrów.** Pomiędzy Szczodrowem a Nowym Wiecem tuż nad granicą polsko-gdańską, jeden z funkcjonarjuszów straży granicznej postrzelił z rewolweru przemytnika Jana Osowskiego w chwili, gdy ten wracał z obszaru wolnego miasta do Polski. Przy rannym, któremu kula strzaskała prawe ramię, znaleziono 165o gr. tytoniu gdańskiego. Osowskiego, stale mieszkającego w Piecach w pow. starogardzkim, przewieziono pod eskortą policyjną do szpitala w Starogardzie.

## Stratowany przez konia.

**Kościerzyna.** W Wysinie, 5o-letni gospodarz Pomierski chciał w chlewie odwiązać krowę, aby ją wypuścić na pastwisko. W trakcie tej czynności został niespodziewanym ruchem zwierzęcia tak nieszczęśliwie uderzony że przeleciał ponad belkę, oddzielającą legowisko konia, obok znajdującego się. Koń przestraszony stratował kopytami głowę i twarz gospodarza, tak że tenże pomimo natychmiastowej pomocy lekarskiej zmarł.

## PROGRAM RADJOWY.

**Warszawa — sobota 15. VI.**

6.30—8.00 Audycja poranna 8.00 Audycja dla szkół 8.05 Aud. dla poborowych 11.57 Sygnał czasu 12.00 Hejnał 12.03 Wiadom. meteor. 12.05 Dzien. połud. 12.15 Koncert 13.00 Chwilka dla kobiet 13.05—13.30 Orkiestra mandolin. z Poznania 14.30 Nowości z płyt 15.15 Przegl. giełd. 15.25 Nasz handel morski 15.30 Teatr Wyobr. ze Lwowa 16.00 Skrzynka techn. 16.15 Mała Orkiestra P.R. 16.50 Fragment 17.00 Koncert 17.45 Koncert 18,00 Poradnik aport. 18.10 „Minuta poezji" 18.15 Pieśni 18.30 Przegl. wydawn. 18.40 Zycie kult. i art. stolicy 18.45 Płyty 19.05 Zapow. progr. na dzień nast. 19.15 Koncert reklam. 19.30 „Nasze pieśni" 19.50 Pogad. aktu. 20.00 Przegl. prasy kraj. i zagran 20.10 Koncert z Poznania 20.45 Dzienn. wiecz. 20.55 Pogadanka 21.00 Aud. dla Polaków zagran. 21.30 Koncert 22.00 Wiad, sport. ogólne 22.06 Wiadom. sport. lokalne 22.10 Audycja muzyczno-słowna 22.30—23.30 Mała Ork. P. R. W przerwie: Wiadom. meteor. dla kom. lotn.

**Warszawa — niedziela 16. czerwca**

8.30—10.00 Audycja poranna 10.00 Naboż. z kościoła Matki Boskiej Ostrobramskiej we Lwowie 11.57 Sygnał czasu 12.00 Hejnał 12.03 Feljeton 12.20 Poranek muzyczny W przerwie Poranku o g. 13.00 Teatr Wyobr. 14.00 Konc. z płyt 14.57 Wiadom. meteor. roln. 15.00 Pogad roln. 15.10 Muzyka salon. z płyt 15.22 Przegl. rynków prod. rolnych 15.35 Płyty 15.45 Porady weteryn. 16.00 Koncert solistów 16.45 Szkic liter. 17.00 Koncert 18.00 Tr. z obozu wypocz. 18.20 Płyty 18.30 Cała Polska śpiewa 18.45 Reportaż 19.00 Progr. na dzigń nast. 19.10 Koncert reklam. 19.25 Utwory fortep. 19.50 Biuro Studjów rozmawia ze słuch. P.R. 20.00 Dzien. wiecz. 20.10 Pogadanka 20.15 „W godzinę śmierci" 21.30 Recital fortep. 22.00 Tran. fragm. międzynarodowego 22.20 Konc. Maryn. Wojenn. z Gdyni 23.00 Wiad. meteor. 23.05 Wiadom. sport. 23.20 Wiadom. sport. lokalne 23.25—23.45 Muzyka salonowa z płyt.

**Warszawa — poniedziałek 17 czerwca**

6.30—8.00 Audycja poranna 8.05 Audycja dla pobor 11.57 Sygnał czasu 12.00 Hejnał 12.03 Wiadom. meteorol. 12.05 Dzien. połud. 12.15—13.30 Koncert małej ork. P. R. W przerwie o godz. 13.00—13.05 Chwilka dla kobiet 15.15 Przegl. giełd. 15.25 Wiadom. o eksp. polsk. 15.30 Sekstet kameralny 16.00 Aud. dla dzieci 15.15 Koncert solist. 16.50 Odczyt 17.00 Konc. 17.45 Uwertura w wyk. Opery Warsz. 18.00 Od Gutenberga do linotypu - pogadan. 18,15 Pieśni 18.30 Skrzynka ogólna 18.40 Chwilka społ. 18.45 Muzyka salon. z płyt 18.52 Prog. na dz. nast. 19.00 Tr. do Madrytu 19.15 Koncert reklam. 19.30 Aud. żołnierska 19.50 Szkic liter. 20.00 Skrrynka roln. 20.10—23.10 Tr. z Teatru Wielkiego w Warszawie. W przerwie I-ej Dzien. wiecz. W II-ej Wiadom. sport. ogólne i lokalne 23.10 Wiadom. meteorol. 23.15 Muzyka salonowa z płyt.

**Toruń — sobota 15. czerwca**

8.20 Progr. na dz. bież. 8.25 Wskazówki praktyczne 15.15 Przegl. giełd. 18.30 Zycie kultur., art. i naukowe na Pomorzu. 18.35 Soliści (płyty). 19.04 Frontem do Morza. 19.05 Progr. na dz. nast. 19.15 Koncert reklam. 20.00 Skrz. rolnicza 22.06 Wiadom. sport. z Pomorza.

**Toruń — niedziela 16. czerwca**

9.55 Progr. na dz. bież. 14.00 Koncert symf. z płyt. 15.00 Pogad. roln. 15.10 Arje i pleśni z płyt 19.00 Progr. na dz. nast. 19.10 Koncert reklam. 22.20 Konc. Ork. Mar. Wojen. 23.20 Wiadom. sport. z Pomorza.

**Toruń — poniedziałek 17. czerwca**

8.20 Pzogr. na dz. bież. 8.25 Wskazówki praktyczne 13.30 Płyty 15.15 Przegl. giełd. 17.45 Płyty 18.30 Skrzynka ogżlna 18.40 Chwilka społ. 18.45 Płyty 19.04 Frontem do Morza 19.05 Progr. na dz. nast. 19.15 Koncert reklam 20.00 Wiadom. gospod. W przerwie II: Wiad. sport. z Pomorza.

## Notowanie cen zwierząt rzeźnych.

Według urzędowego sprawozdania Komisji notowań cen zwierząt rzeźnych z dnia 8 czerwca b. r. Płacono za 100 kg żywej wagi loco Targowisko Zwierzęce w Toruniu:

| | |
|---|---|
| Krowy wytuczone, pełnomięsiste — | |
| nietuczone, dobrze odżywione | od 26 — 28 zł |
| miernie odżywione | 18 — 20 zł |
| Świnie pełnomięsiste od 120 — 150 kg. | 52 — 56 zł |
| od 100 — 120 kg. | 46 — 50 zł |
| od 80 — 100 kg. | 42 — 44 zł |

Zwierzęta użytkowe i hodowlane płacono za sztukę:

| | |
|---|---|
| Konie dobre | od 400 — 550 zł |
| robocze | 220 — 350 zł |
| starsze | 80 — 220 zł |
| Krowy dobre | 180 — 250 zł |
| średnie | 130 — 180 zł |
| starsze i inne | 70 — 110 zł |
| Prosięta | 5 — 8 zł |
| Warchlaki od 18 do 35 kg. | 13 — 17 zł |
| od 30 do 45 kg. | 8 — 12 zł |

Przebieg targu spokojny.

## Giełda zbożowa w Poznaniu

Notowania z dnia 12. VI. 1935. Za 100 kg. płacono

| | |
|---|---|
| Żyto | 13,75 — 14,00 |
| Pszenica | 15,75 — 16 00 |
| Jęczmień browarowy | 16,25 — 16,75 |
| Jęczmień jednolity | 15,50 — 16,00 |
| Owies | 15.25 — 16,00 |
| Otręby żytnie | 11,25 — 11,75 |
| Otręby pszenne (grube) | 11,00 — 11,50 |
| Otręby (średnie) | 00,00 — 00,00 |
| Gorczyca | 00,00 — 00,00 |
| Groch Viktorja. | 26,00 — 33,00 |
| Groch Folgera | 28,00 — 30,00 |

**Giełda pieniężna.** Bank Polski płacił w dniu 7. VI. 1935 za

| | | | |
|---|---|---|---|
| dolary amerykańskie | 5,30—,33 | funty szterlingów | 26,43 |
| franki szwajcarskie | 172,65 | franki francuskie | 34,90 |
| guldeny gdańskie | 172,72 | liry włoskie | 45,25 |
| floreny holenderskie | 358,70 | | |

Redaktor odpowiedzialny: Antoni Miłoszewski w Nowemmieście n. Drw.
Wydawca: Celestyn Miłoszewski w Nowemmieście n. Drw.

Km. 482/35.

## Obwieszczenie
### o licytacji ruchomości.

Komornik Sądu Grodzkiego w Nowemmieście n. Drwęcą Twardowski Franciszek mający kancelarję w Nowemmieście ul. Pod Lipami 18 na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że **dnia 17-go czerwca 1935 r. o godzinie 10, w Nowemmieście ul. Rynek** odbędzie się licytacja ruchomości należących do

**Władysławy Kamińskiej**

składających się z materjałów męskich ubraniowych i płaszczowych, materjałów damskich półwełnianych, z e f i r ó w, barchanów, muślinów materjałów na fartuchy, pluszy, gobelinowych, pościelowych, koszul męskich krawatów i t. p. oraz urządzenia składowego oszacowanych na **łączną sumę 3725,45 zł.**

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Nowemiasto, dnia 13. VI. 1935 r.

(—) **Twardowski**, Komornik.

GŁOS LUBAWSKI

# Dodatek Rolniczy

## Letnia praca Kółek Rolniczych.

Szeroki program działalności Kółek Rolniczych przewiduje wiele różnorodnych prac, zastosowanych do różnych pór roku. Obfituje też pod tym względem i ta część programu, która dotyczy pory letniej. Mimo to nie zawadzi omówić w krótkich słowach metod rolniczej pracy zbiorowej, najstosowniejszej w porze letniej, zwłaszcza, jeżeli uwzględni się narzekania niedoświadczonych działaczy na brak zainteresowania pracami organizacji ze strony zrzeszonych, co najczęściej wypływa z braku treści, tak niezbędnej, a niestety, często, zgubionej w pracy zbiorowej Kółek. Utyskiwania, że na zebraniach Kółek niewiadomo co robić, są bez uzasadnienia wogóle, a zwłaszcza w lecie.

Przedewszystkiem więc K ó ł k a Rolnicze mają obowiązek, powtarzam, że nie możność, ale prosty obowiązek, zlustrować w ciągu lata gospodarstwa swych członków. Lustracje te rozpoczynać należy zaraz po wykonaniu siewów wiosennych, a trwać one powinny aż do jesieni. Zasadą być powinno, aby raz do roku gospodarstwa członków Kółek Rolniczych zostały zlustrowane. W Kółkach Rolniczych mniej licznych taka lustracja powinna być wykonana gromadnie, przy udziale wszystkich zrzeszonych natomiast w Kółkach bardzo licznych, obejmujących znaczny obszar okolicy, należy zrzeszonych podzielić na grupy. Na czele każdej grupy stać powinien przodownik, przez zarząd wyznaczony, odpowiadający za działalność lustracyjną swej grupy.

Są okolice kraju, gdzie Kółka zdawiendawna tego rodzaju działal. się odznacz ku zadow. zrzeszonych, zdarzyć się jednak może, że nieprzyzwyczajony do omawianej metody pracy, wyrazi swój sprzeciw lub tylko swoją do niej niechęć. Rzecz oczywista, że kto nie zgodzi się na pokazanie swego gospodarstwa i wtajemiczenie w jego ustrój wewnętrzny, ten nie może być do tego zmuszony, ale wyda on tym sposobem najgorsze o sobie świadectwo.

Jeżeli chodzi o celowość omawianej akcji, to według mnie, pozostawiona ona być powinna na pierwszem miejscu programu pracy Kółek Aż dziwne, że w czasach, gdy tyle się mówi, pisze i poświęca czasu, (nie tylko czasu) dla spraw organizacji gospodarstw, nic się nie robi w omawianym kierunku, który jest polem do popisu i szkołą dla rzesz naszych Kółkowiczów właśnie w zakresie organizacji gospodarstw. Nie należy przecież zapominać, że organizacja gospodarstw, ujęta dziś w schematy i przepisy, już przy narodzeniu się Kółek Rolniczych, więc wiele lat temu była już prowadzona wprawdzie w sposób dowolny oparta jedynie o wiadomości praktyczne i zmysł organizacyjny uczestników lustracji.

Wiedzieć też nie zawadzi, że przodujące gospodarstwa, z tej epoki to nasze prawdziwe wzory dobrego gospodarowania.

Do tej prametody organizacji gospodarstw, z których pochodzą wszystkie nasze pomysły pisane i omawiane publiczne musimy powrócić, i mało tego, do tej pracy prawdziwie twórczej wprząc musimy samych zainteresowanych i to w najszerszych rozmiarach. Kiedy lustracji gospodarstw przewodził wytrawny ówczesny instruktor lub przeważnie inteligent wiejski, dziś nie braknie takich przewodników wśród samych gospodarzy. Nie braknie też umiejętności zbadania gospodarstwa i poprowadzenia na ten temat wyczerpującej duskusji, której wynikiem będzie projekt zmian, uznanych przez uczestników lustracji za konieczne.

Oficjalna akcja organizacji gospodarstw przykładowych mająca za zadanie narazie zbadanie możliwości gospodarczych drobnego rolnictwa po ustaleniu płynnych dziś jeszcze i wysoce niepewnych skutkach, bo niesprawdzonych metod będących pomysłami, a nie wynikiem gospodarowania, — powtarzam — ta organizacja gospodarstw będzie musiała oprzeć się na pracy samych rolników. To jedyna platforma na której możliwy jest szeroki zasięg akcji.

W myśl tego poglądu musimy wyobrazić sobie chwilę, w której pomoc zewnętrzna przychodzi na wierzch, i to głównie w postaci pism i wogóle słowa drukowanego. A instruowanie odbywać się będzie jedynie na podstawie badań instruowanych warsztatów pracy przy pomocy rachunkowości, czyli w sposób całkiem odmienny od dzisiejszego. Natomiast całe indywidualne oddziaływanie, czy na gromady wiejskie pozostanie wyłącznie na barkach wiejskiej samopomocy społecznej przez Kółka i inne dobrowolne organizacje rolnicze.

Dzięki dłuższej działalnosci organizacji dobrowolnych i zastępowi gospodarzy, którzy przeszli przez szkołę rolniczą w wielu wsiach i okolicach kraju spotykamy przodowników postępu rolniczego zdolnych do prowadzenia omawianej akcji lustracyjnej mającej na celu zmianę, czy ulepszenie lustrowanego gospodarstwa Ludzie ci a raczej działacze, winni nic odkładając już do następnego roku, akcję tę w gospodarstwach kółkowiczów rozpocząć i nadchodzące lato na ten cel poświęcić. Kółko Rolnicze, które zlustruje gospodarstwa swych członków dzielnie się sprawie przysłuży.

Nie mam zamiaru podawać wzoru lustracji nadmieniam tylko że kolejno objąć ona musi gospodarkę polową, podwórze, hodowlę zwierząt ogrody i wszystkę inne działy. We wszystkich tych działach wytknięte być muszą wady i braki, a wreszcie na podstawie tego przeglądu nakreślony winien być program zmian, które uczestnicy lustracji uznają za konieczne a właściciel lustrowanego gospodarstwa za wykonalny.

Cała ta akcja prowadzona być musi zwyczajnie: — po gospodarsku, po sąsiedzku. Jednak często zajdzie potrzeba naszkicowania może odręcznego planiku, zanotowania porad, a to dla pamięci gospodarza i następnej lustracji.

Należy z reguły lustrować wszystkie gospodarstwa dobre i złe. W jednym wiele może się nauczyć, drugiemu pomóc radą, a zawsze wyrabia się przy takiem zwiedzaniu przez porównanie rzeczy oglądanych orjentacja, to oko fachowca które nigdy nie zawodzi.

Wstydu tu żadnego być nie może, ani ze strony zwiedzającego ani też że strony właściciela lustrowanego gospodarstwa. Te fałszywe wstydy raz już ustać powinny. Kółko Rolnicze to nie komornik sporządzający opis zadłużonego gospodarstwa. Niezależnie od lustracji całych gospodarstw Kółka Rolnicze powinny też urządzać wycieczki do poszczególnych wybitniejszych gospodarstw, położonych w bliższej, czy w dalszej okolicy, a wreszcie do rolniczych zakładów doświadczalnych, pólek doświadczeń zbiorowych i konkursów,

Wymienione czynności wypełnią Kółku Rolniczemu większość niedziel letnich i szereg dni powszednich. Stworzą celową i wysoce pożyteczną działalność rolniczą, spowodują zżycie się z sobą członków Kółek Rolniczych a tem samem oddziałają na wzmocnienie organizacyjne Kółek, czyniąc z nich koła prawdziwej samopomocy społecznej.

Poszedłbym jeszcze krok dalej i sięgnął do samopomocy materjalnej w naturze obowiązującej moralnie wewnątrz Kółek Rolniczych. Rzecz oczywista że samopomoc ta nie może się opierać na żadnych statutach i traktowana być musi najzupełniej indywidualnie — od wypadku do wypadku.

### Nowe legitymacje.

Towarzystwo Rolnicze Powiatowe komunikuje, że wobec wydania Skarbnikom Kółek Rolniczych nowych legitymacyj członkowskich na rok 1935 36 nie będzie załatwiało tych członków, którzy nie okażą się nowo wykupioną legitymacją. Wobec tego należy niezwłocznie zaopatrzyć się w nowe legitymacje. T. R. P.

### O nadesłanie kart zgłoszeniowych.

Towarzystwo R o l n i c z e Powiatowe prosi Kółka Rolnicze o niezwłoczne przesłanie podpisanych przez członków kart zgłoszeniowych celem wystawienia dalszych legitymacji członkowskich.

### W sprawie prowadzenia rachunkowości rolnej.

W dniu 1. VII. rozpoczyna się nowy rok gospodarczy. Wobec tego przypominamy, o potrzebie prowadzenia rachunkowości gospodarczej. Rachunkowość gospodarcza nietylko wskaże rolnikowi w jakim kierunku winien nastawić swoje gospadarstwo, aby z niego wyciągnąć możliwie największe dochody i poprawić swoją egzystencję, lecz również służy za podstawę do wymiaru podatku dochodowego.

Aby umożliwić rolnikom zapoznanie się z prowadzeniem rachunkowości T.R.P. w myśl zapowiedzi ma zamiar jeszcze w ciągu tego miesiąca przeprowadzić kurs rachunkowości i po otrzymaniu decyzji Izby niezwłocznie poda termin odbycia tego i zainteresowanym do wiadomości.

Dalsze zgłoszenia na kurs przyjmuje się.
T. R. P.

### Zawarcie umowy w sprawie leczenia robotników rolnych.

Towarzystwo Rolnicze Powiatowe uprzejmie zawiadamia członków swoich, że w dniu 7 czerwca 1935 r. nastąpiło zawarcie umowy pomiędzy T. R. P. a Związkiem Lekarzy R.P. obwód Brodnica.

Uzgodnienie powyższe oparte jest w całej rozciągłości na umowie z dnia 22. XII. 1934 r. zawartej pomiędzy Naczelną Organizacją Przemysłu i Rolnictwa Zachod. Polski a Związkiem Lekarzy R. P. przyczem dla członków T. R. P. posiadających do 100 ha stosowane jest wynagrodzenie jednostkowe, powyżej 100 ha jednostkowe względnie ryczałtowe zależnie od porozumienia się pracodawcy z lekarzami.

Przy wyjazdach lekarza do chorego na odległość do 10 klm. pracodawca ma wybór w środkach lokomocji (furmanka, samochód) a powyżej 10 klm. obowiązuje dostarczenie samochodu.

Taryfa opłat została swego czasu przesłana przez P. T. R. wszystkim prezesom Kółek Rolniczych u których zainteresowani mogą przekonać się o wysokości stawki.

Zarazem prosi się p.p. prezesów Kółek Rolniczych o dostarczenie w terminie do dnia 1-go lipca 1935 r. (najpóźniej) spisu członków posiadających służbę w trzech wykonaniach do biura Tow. Roln. Pow.

Zawieranie indywidualnych u m ó w przez strony wobec powyższego będzie niepotrzebne.
T. R. P.

### Regulacja składek członkowskich.

Towarzystwo Rolnicze Powiatowe prosi pozostałe Kółka Rolnicze o odbiór legitymacji członkowskich i kart zgłoszeniswych celem doręczenia ich członkom.

Zarazem T. R. P. zwraca się do skarbników Kółek Rolniczych o nadesłanie ściągnietych składek na nasze konto w K.K.O.

Zawiadamiamy, że wpływy T.R.P. w obecnym czasie tak zmalały, że niema środków na opłacenie najniezbędniejszych wydatków biurowych, dlatego prosimy by nasz apel nie został bez echa. T. R. P.

### W sprawie wycieczki do Krakowa i Zakopanego.

Towarzystwo Rolnicze Powiatowe komunikuje, że wycieczka do Krakowa i Zakopanego zorganizowana przez TRP. przy współudziale Inspektoratu Szkolnego wyrusza do Krakowa w dniu 23-go czerwca 1935 r. o godz. 6.41 z Nowegomiasta. Uczestnicy wycieczki stawią się na pół godziny przed odjazdem pociągu na dworcu głownym w Nowemmieście.

Przed odjazdem każdy z uczestników wycieczki ureguluje 10,— zł jako dopłatę do biletu k o l e j o w e g o, (4,90) noclegi i na koszta zwiedzania.

Wycieczka przybędzie do Warszawy 23. VI. o godz. 12.15, poczem częściowo zwiedzi Warszawę. Dnia 24 o godz. 0.25 nastąpi odjazd wycieczki z Warszawy w kierunku Częstochowy. Przyjazd do Częstochowy nastąpi o godz. 5.20. Do godz. 14.10, wycieczka zwiedzi klasztor Jasnogórski i ewentl. jedną hutę i odjedzie o godz. 10.10 do Katowic. Do wieczora zwiedzanie Katowic, a następnie nocleg w Katowicach. W dniu 25. VI. br. o godz. 5.10 nastąpi wyjazd wycieczki do Krakowa. W Krakowie wycieczka zwiedzi Wawel i weźmie udział w sypaniu kopca, następnie przenocuje. W dniu 26. VI. br. zwiedzanie Krakowa a o godz. 13.00 wyjazd do Wieliczki. Nocleg w Krakowie. W dniu 27. VI. o godz. 4.25 wyjazd do Zakopanego i nocleg w Zakopanem. Odjazd z Zakopanego do Warszawy w dniu 28. VI. o godz. 17.30. — 29 VI. dalsze zwiedzanie Warszawy i powrót do domu.

Ponieważ wycieczka będzie dość długa i uciążliwa, wobec tego należy zabrać wygodne obuwie, praktyczne ubranie, płaszcz no i coś do zjedzenia.

W wycieczce należy się ściśle stosować do rozporządzeń prowadzącego wycieczkę.

Z uwagi na to, że udział w wycieczce bierze 50 osób, dalszych zgłoszeń się już nie przyjmuje. — T. R, P.

### Zebranie Zarządów Kółek Rolniczych.

Towarzystwo Rolnicze Powiatowe niniejszem zwołuje na wtorek dnia 18 czerwca 1935 r. na godz. 11 do Nowegomiasta

**zebranie Zarządów Kółek Rolniczych**

celem zorganizowania Towarzystwa Ubezpieczeń Chorobowych na powiat lubawski.

Powyższa sprawa została wyczerpująco omówiona na zebraniach Zarządów, które się odbyły w dniu 6. 4. 1935 r, w Lubawie, Nowemmieście i Biskupcu.

Z uwagi na ważność sprawy przybycie Zarządów „in corpore" jest konieczne. T.R.R.

# Ewangelja

## na pierwszą niedzielę po świątkach

**zapisana u św. Łukasza rozdz. 6 w. 36—42**

W on czas Mówił Jezus do uczniów swoich: Bądźcie miłosierni, jak i Ojciec wasz jest miłosierny. Nie sądźcie, a nie będziecie sądzeni; nie potępiajcie, a nie będziecie potępieni; odpuszczajcie, a odpuszczą wam. Dawajcie, a dadzą wam; w zanadrza wasze oddadzą wam miarę dobrą i natłoczoną i potrzęsioną i opływającą. Albowiem jaką miarą mierzyć będziecie, taką wam odmierzą. A powiedział im także przypowieść: Czy może ślepy ślepego prowadzić? Czy w dół nie wpadną obaj? Uczeń nie jest nad mistrza; każdy atoli doskonałym niech będzie, jako mistrz jego. Czemuż to widzisz drzazgę woku brata swego, a belki w oku własnem nie spostrzegasz? Lub jakże możesz mówić do brata swego: Bracie, pozwól, niech wyjmę drzazgę z oka twego; — skoro sam belki w oku swojem nie widzisz? Obłudniku, wyrzuć najpierw belkę z oka własnego, a potem zobaczysz, jak wyrzucić drzazgę z oka brata twego.

## Nauka.

Starzy Grecy opowiadali sobie baśń o wielkoludach, którzy uwzięli się zdobyć niebo i zwalić z tronu Jowisza, najwyższego z bogów. Poczęli więc znosić najpotężniejsze góry i piętrzyć je, aby po nich dostać się do nieba. Lecz Jowisz, niejakiś czas patrzący na nich cierpliwie, rozgniewał się, cisnął w nich gromem, i rażeni śmiercią, legli na ziemię. — Oto obraz walki, jaką bezustannie przez wszystkie wieki, stacza pycha ludzka z wszechmocą Boską! Pycha ludzka nie chce pogodzić się z tą prawdą, że ponad światem istnieje Potęga, Istota wyższa, najwyższa, której wszystko musi podlegać; Istota, której rozum ludzki nawet nie zdoła pojąć. A ponieważ jej pojąć nie zdoła, przeto twierdzi, że Boga niema. Mizerny karzełek, który chce niebo zdobyć, uważając się za olbrzyma... a Bóg, mieszkający na niebiosach, uśmiecha się i drwi sobie z niego i jako skurupę garncarską rozbije go (Psalm 2, 4 — 9).

Mowi nam wiara, że Bóg jest jeden w trzech Osobach, lecz nigdy nie zdołamy pojąć tego, jak to być może! I czy nam to ubliża? Czy na każdym kroku w świecie przyrodzonym, nie spotykamy tajemnic, których rozumem ogarnąć nie możemy?! Najpotężniejsze umysły, najuczeńsi ludzie uznają to za prawdę i poddają swój rozum pod władzę wiecznego Boga. A my karły chcielibyśmy za prawdę to tylko uznawać co sami rozumem swym przenikamy? O! daj nam Boże w Trójcy Jedyny wiarę takich Augustynów, Bazylich, Grzegorzów i innych wielkich uczonych, „gdyż niema w tym świecie większego bogactwa, cenniejszego skarbu, wyższego zaszczytu — jak wiara katolicka".

Ta oto wiara, — mówi św. Augustyn, wybawia grzesznika, usprawiedliwia winnego, oświeca ślepego, koronuje męczennika, utrzymuje w świętej wstydliwości dziewice, wdowy i małżonków, uświęca kapłanów, anas wszystkich czyni razem z aniołami współdziedzicami królestwa niebieskiego.

Taką wiarę w Boga w Trójcy Jedynego nośmy w sercach naszych! — Gdy męczennika Ignacego z Antochji cesarz Trajan zapytał, jak się nazywa odpowiedział tenże: „Teofor, to znaczy: piastujący w sobie Boga". Na zapytanie, skąd to imię, odpowiedział: „Stąd, że ja Boga bezustsnnie w sercu swem noszę". Wyrok cesarza zapadł taki: „Ignacy, mianujący się piastunem Boga, będzie rzucony na pożarcie lwom!" — czy i my możemy o sobie powiedzieć: „Boga bezustannie noszę w sercu swojem?" — Za tę wiarę w Boga, w Trójcy Jedynego, bądźmy gotowi w razie potrzeby życie położyć, jak to uczyniły miljony męczenników. Sw. Piotr z Werony, konając szeptał: „Wierzę"! Gdy zaś już wargi poruszać się nie chciały, umoczył palec we własnej krwi i jeszcze raz na ziemi wypisał to słowo: „Wierzę"! — Wobec takich olbrzymów wiary nie pozostaje nam nic innego jak wołać z głęboką pokorą: Duchu Swięty, ratuj niedowiarstwa mego!

## Doświadczenia z mączką.

Towarzystwo Rolnicze Powiatowe prosi zainteresowanych o niezwłoczne przesłanie do biura T. R. P. sprawozdania z pokazowego żywienia mączką makuchową firmy „Union". Sprawozdania te T. R. P. prosi niezwłocznie przesłać Centrali T. R. P.

T. R. P.

## Klasyfikacja gruntów.

Dnia 16 kwietnia rb. została ogłoszona ustawa o klasyfikacji gruntów dla podatku gruntowego na całym obszarze Państwa, Klasyfikację będą przeprowadzały Powiatowe Komisje Klasyfikacyjne, w których udział biorą również przedstawiciele rolnictwa, tak mniejszej jak i większej własności rolnej. Komisje Klasyfikacyjne Wojewódzkie i Główna, będą sprawowały kontrolę nad pracą komisyj powiatowych.

Prace klasyfikacyjne potrwają napewno parę lat i w skutkach swoich będą miały ogromne znaczenie dla rolnictwa.

Państwowy podatek gruntowy dotychczas jest pobierany w każdej dzielnicy kraju na podstawie różnych starych praw, jeszcze państw zaborczych. Stąd też wysokość podatku i jego stawki są różne, chociażby ziemia była sama. Niesprawiedliwy wymiar i pobór podatku gruntowego, w różnych częściach Polski sięgał jeszcze głębiej, bo przecież podatki samorządowe są wymierzane i pobierane w stosunku do stawek państwowego podatku gruntowego.

Prócz tego, od czasu jak ustawy o podatku gruntowym w poszczególnych państwach zaborczych weszły w życie, wiele się zmieniło. Tam gdzie był las, dzisiaj są pola uprawne, tam gdzie były pola są lasy, albo łąki i t. d. W okolicach zapadłych kiedy, dzisiaj są drogi i koleje. Więc warunki gospodarcze się zasadniczo zmieniły.

Ale to jeszcze nie wszystko, wprowadzono w ustawie rzecz nową, dotychczas niespotykaną w ustawach podatkowych w rolnictwie. Po przeprowadzeniu klasyfikacji gruntów łąk i gruntów pod wodami, gdzie przewiduje się 3 klasy, będzie całe państwo podzielone na okręgi ekonomiczne. I to jest rzecz ogromnej wagi. Wiemy przecież, że nawet najlepsza ziemia jest położona daleko od miasta i fabryk, niema blisko dobrych dróg i kolei i handel produktami rolnika jest rozdrobiony, to rolnik za swoją pracę, za swoje produkty dostaje mniej aniżeli ten, który ma swoje gospodarstwo blisko miast i lepsze warunki komunikacyjne. Czyli że dochód z gospodarstwa rolnego zależy nietylko od dobrej ziemi, nakładów pracy rolnika, albo w dużej mierze, również od tego, czy rolnik swoje produkty może sprzedać drożej czy taniej. A więc te połacie kraju, które są położone w gorszych warunkach ekonomicznych, chociażby miały lepszą glebę, będą zaliczone do niższych okręgów ekonomicznych i będą płaciły odpowiednio niższe stawki podatku. Prócz tego, że klasyfikacji i ustalenia okręgów ekonomicznych będą pilnowały Izby Rolnicze i Rady Powiatowe przez swoich przedstawicieli, jednak i sami rolnicy powinni się do tego przygotować, mieć w pogotowiu rejestry pomiarowe, odpisy różnych dokumentów co do klasy gruntów i obszaru, tak, żeby komisja miała pracę ułatwioną. Trzeba tego dopilnować, żeby klasyfikacja była przeprowadzona życiowo i sprawiedliwie, bo przecie jest to praca nietylko dla nas, ale także dla naszych przyszłych pokoleń.

## Odpowiedzialność sprzedawcy za wady i choroby zwierząt

Rozporządzenie z dnia 25 czerwca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 57), ustala odpowiedzialność sprzedawcy za wady i choroby zwierząt jak następuje:

Sprzedawca ponosi odpowiedzialność za wadę zwierzęcia i jest obowiązany do przyjęcia zwierzęcia z powrotem lub zwrotu pieniędzy za padłe zwierzę, jeśli wada została ujawniona w następującym czasie, liczonym od chwili wydania zwierzęcia:

| | |
|---|---|
| a) przy koniach: | |
| dychawica | 14 dni |
| dychawica świszcząca | 14 dni |
| łykawość | 14 dni |
| nosacizna | 21 dni |
| okresowe zapalenie oczu | 14 dni |
| wartogłowienie | 14 dni |
| b) przy bydle rogatem: | |
| gruźlica, gruźlica wymienia | 21 dni |
| zaraza płucna | 28 dni |
| c) przy owcach: | |
| świerzb | 14 dni |
| wodnica | 14 dni |
| d) u trzody: | |
| pomór | 10 dni |
| różyca | 3 dni |
| wągry | 14 dni |
| włośnica | 14 dni |

Za wady niewyliczone odpowiada sprzedawca tylko wówczas, gdy odpowiedzialność wyraźnie przyjął.

Kupujący traci prawo do odpowiedzialności sprzedawcy, jeśli w ciągu tygodnia od wykrycia wady nie zawiadomił o niej sprzedawcy. —

Jeśli zawiadomienie jest pisemne lub telegraficzne, termin liczy się od chwili nadania listu lub depeszy, czyli wystarczy jeśli pismo nadane zostanie do dni 7.

Utrata praw nie następuje ze względu na upłynięcie terminu tygodniowego, jeśli sprzedawca wadę postępnie ukrył, lub miejsce zamieszkania sprzedawcy było nieświadome.

Roszczeń z tytułu odpowiedzialności dochodzi się sądownie w ciągu 6 tygodni od ostatniego trwania odpowiedzialności.

## Organizacja zbytu produktów rolnych.

Każdy rolnik chcący czerpać większe dochody ze swego gospodarstwa, musi starać się o wyprodukowanie jaknajwiększej ilości ziemiopłodów, czy artykułów zwierzęcych jaknajlepszej jakości, oraz możliwie jaknajmniejszym kosztem, a ponadto tak wyprodukowane produkty musi umieć dobrze sprzedać.

Organizacja zbytu produktów rolnych jest dzisiaj bodaj najważniejszem zagadnieniem rolniczem, bo o ile rolnicy u nas jako tako produkować mogą, to zbyt artykułów rolnych, za pośrednictwem licznego pośrednictwa wymaga konieczne radykalnej zmiany. Rolnik zazwyczaj otrzymuje za swe produkty 20proc. — 30 proc, a nieraz 50 proc. ceny niższe odcen jakie osiągać powinien i jakie płacone są np. w większych miastach. I rad nierad musi się godzić na tak niskie ceny, nie może bowiem drobnych stosunkowo ilości swych wytworów wywozić na odległe rynki wielkomiejskie.

Od tego rodzaju wyzysku skuteczną bronią rolnika są spółdzielcze organizacje zbytu. Największe znaczenie mają dla mniejszej własności rolnej spółdzielnie mleczarskie, bo skoro większy rolnik przez prowadzenie kontroli mleczności, czy w inny sposób — jako większy dostawca, z którym się mleczarz prywatny liczy — umie się bronić, to drobny rolnik skazany jest na łaskę i niełaskę mleczarza.

Ile razy spotyka się na zebraniach Kółek Rolniczych, narzekanie na kiepską wypłatę za mleko, na nieodpowiednie gradowanie go i t. d. lecz nie robi się nic, aby się od tego wyzysku uchronić. Spółdzielnie mleczarskie wyrabiające produkt lepszy i zbywając go w dużych ilościach zapewniają rolnikowi znacznie korzystniejszą cenę i są na miejscu regulatorem cen. W okręgu lubawskim, gdzie obok kilku mleczarń prywatnych istnieje i spółdzielnia mleczarska, wypłata za mleko jest cośkolwiek lepsza jak w okręgu nowomiejskim. O ile ustalenie procentu tłuszczu w mleku jest sprawiedliwe i wypłata w stosunku do sprzedanego masła po potrąceniu zarobku słuszna nie opłaci się przerabiać masła domowym sposobem i sprzedać go na miejscowym targu. Tam gdzie istnieją dobrze prowadzone mleczarnie spółdzielcze, rolnicy starają się o utrzymanie krów o wybitnej mleczności i osięgają z krów niezłe dochody. Mleczarnia spółdzielcza to zarazem bank rolnika, bo gdzie jeśli nie z mleczarni dostanie co miesiąc gotówkę na pokrycie swoich bieżących zobowiązań.

Słusznie więc spółdzielnie mleczarskie uważane są przez świadomych rolników za dźwignię gospodarstw. To też i w naszym powiecie zaznacza się w tym kierunku ożywiony ruch. Tu i ówdzie powstają spółdzielcze odtłuszczarnie mleka, a w ostatnim czasie przystąpiono nawet do organizacji 2 spółdzielni Mleczarskich. Spółdzielcze placówki mleczarskie z każdem dniem zyskują na znaczeniu. **W naszem powiecie** niestety mamy jedynie jedną Polską Mleczarnie Spódzielczą w Grabowie, zaś w znacznej części powiatu brak jest odpowiednich spółdzielni mleczarskich do organizacji których należałoby jaknajprędzej przystąpić. Nie pomogą rolnikowi wszelkie rady i wskazówki ze strony instruktora doradcy skoro na każdym kroku będzie niemiłosiernie wyzyskiwany przez cały łańcuch drogiego pośrednictwa.

Obok Spółdzielni Mleczarskiej duże znaczenie mają również Spółdzielcze zbiornice jaj. Zakładanie odrębnych zbiornic jaj jest mniej wskazane, gdyż koszta ich prowadzenia nadmiernie obciążałyby zbywany towar.

Pozatem nieodzownemi zrzeszeniami dla rolnictwa, a szczególnie dla małej własności rolnej są kasy spółdzielcze. W powiecie lubawskim niestety również tylko jedna taka Kasa istnieje i to w Lekartach z niedużym zasięgiem działania. Kasy Spółdzielcze mają ważne zadanie do spełnienia, a mianowicie gromadzenia drobnych oszczędności oraz dostarczenia rolnikom krótkoterminowych pożyczek na doraźne potrzeby. Ile razy jest zmuszony rolnik nie mając znikąd pomocy sprzedać zboże, czy inwentarz za bezcen wzgl. borykać się z egzekutorem czy komornikiem, a gdyby były Kasy spółdzielcze miałyby ratunek w potrzebie. Tych kilka słów pod uwagę tym, którzy sądzą, że bez zorganizowania handlu rolniczego się zmiejszyć wyzysk ze strony pośredników.

## Dalszy spadek bezrobocia w polsce.

Według cyfr biur pośrednictwa pracy przy Funduszu Pracy, zanotowano na dzień 8-my b. m. na terenie Rzpolitej ogółem 405.813 bezrobotnych, czyli o 8.069 bezrobotnych mniej, aniżeli w tygodniu poprzednim.